

передбачає розуміння смислу, сутності, природи права та змістовних особливостей його впливу на суспільство та кожного індивіда.

Право має визначальний смислореалізаційний та регулятивний потенціал, його власна енергія здатна наповнити соціальний простір та організувати його. Будь-яка конфліктна ситуація є проявом зіткнення «конкуруючих енергій». Конкуренція енергій передбачає впорядкування їх взаємодії, що потребує активного вольового начала.

Енергія права – це те, що спонукає його до розвитку. Окрім того, що право змінюється під впливом різних зовнішніх чинників, воно демонструє здатність до саморозвитку, джерелом якого можна вважати внутрішню буттєву причину актуалізації його потенційних характеристик у реальності, перетворення можливого на дійсне. Це і є енергія права, яка заряджає його на перетворення соціальної дійсності та самого себе.

На кожному структурному рівні права як знакової системи існують особливі специфічні форми прояву джерела його розвитку. На рівні ідеї права свобода перетворюється з можливості у дійсність через внутрішню енергію її першооснов, яка найбільш повний прояв знаходить у гуманістичних началах – абстракція стає реальністю по мірі того, як право виявляє власну людяність, всезагальне благо завжди передбачає індивідуальне благо, бо інакше справедливість стає лише жорстким і бездушним законом, тобто позбавленою ціннісного наповнення схемою взаємодії. На рівні норми права енергія права проявляється у правотворчості, коли згадані першоначала втілюються у конкретних нормах закону, у розвитку всієї системи правил, у кодифікації законодавства, активує до життя та приводить у рух масив нормативно-правових актів. На рівні правового життя енергія права втілюється у змінах конкретних умов і обставин життя соціальних суб'єктів.

Петрова Г.М.,

кандидат філософських наук, доцент
кафедри філософії права та юридичної
логіки НАВС

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЮРИСТА ЯК ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОГО ПІЗНАННЯ

Професійна діяльність особистості у сучасному соціально-гуманітарному пізнанні найчастіше розглядається як процес поетапного вирішення комплексу протиріч, узгодження різноманітних тенденцій і вимог, які задаються базовим протиріччям між соціально-професійними вимогами, що ставляться до суб'єкта професійної діяльності та його

бажанням і можливостями з їх реалізації. Широкий комплекс соціально-гуманітарних наук досліджує даний феномен, в цілому поділяючи позицію, що тільки професіонал в сучасному суспільстві має можливість прояву і реалізації сутнісних особистісних рис, уникаючи, таким чином, шаблонізації у здійсненні професійних обов'язків та морально-професійної деформації.

Остаточно сформувавшись ще в добу Античності, юриспруденція відіграла значну роль в процесі державотворення, сприяючи виробленню об'єктивних засад у здійсненні процесу соціальних відносин. Юрист-професіонал, спосіб його думок, стиль діяльності та поведінки, професійна практика залежні від ступеня розвитку політичної, правової системи, економічного та духовного життя, правової свідомості, менталітету населення конкретно-історичного суспільства, а також від попиту на ринку професійних послуг, міри «приватизації» своїх функцій, тобто перетворення їх на засіб реалізації власних інтересів.

До специфічних характеристик професійної діяльності юриста, що вирізняють юриспруденцію з-поміж інших галузей професійної діяльності, можна віднести: масовість юридичної професії, елітність, особливу відповідальність, конфліктність, інтелектуальну привабливість, колективність праці. Найхарактернішою специфічною особливістю діяльності юриста є величезна відповідальність, що накладається на працівників цієї сфери при здійсненні своїх професійних повноважень. Саме тому професійна діяльність правозахисників і правоохоронців детально регламентована нормативно-правовими актами та професійними етичними кодексами, а моральна культура юриста складає невід'ємну суть його індивідуально-кваліфікаційного рівня. Детальна регламентація на рівні нормативно-законодавчої сфери діяльності юристів має і практичну, й ідейно-етичну складову, від дотримання яких, знання та вміння застосовувати набуті знання на практиці залежить професіоналізм правозахисника і правоохоронця.

Професія юриста має важливе соціальне значення і є необхідною для нормального функціонування українського суспільства. Основною метою діяльності юриста є забезпечення справедливості. При цьому у професійній діяльності юрист має суворо дотримуватись норм права, зокрема тих нормативно-законодавчих актів, що забезпечують права людини. Вищим мірилом професіоналізму юриста є здатність поєднання загальноприйнятних людських цінностей із правовими нормами у професійній діяльності. Утвердження правової держави, реалізація її ідей і принципів можливе лише за наявності в країні плеяди грамотних, відданих своїй справі фахівців-правознавців.